

Evalueringsrapport for emnet Mabva401 Perspektiver på barn og familier i utsatte livssituasjoner

Forfatter: Lill Susann Ynnesdal Haugen, emneansvarlig, førsteamanuensis ved masterprogrammet i barnevern, Institutt for helse miljø og likeverd, Det psykologiske fakultet, Universitetet i Bergen.

Sist endret: 21.12.2023

1 Introduksjon

MABVA401 Perspektiver på barn og familier i utsatte livssituasjoner, arrangertes for første gang høsten 2023 dette semesteret. Også masterprogrammet i barnevernsarbeid, som emner er en del av, holdes for første gang høsten 2023. Emnet er likevel beslektet med tidligere arrangerte oppstartsemner ved første semester av andre utgaver av masterprogrammer i barnevern.

Denne evalueringsrapporten evaluerer første gjennomføring av førstesemesteremnet Mabva401. Rapporten er organisert på følgende vis: Jeg starter med å gi en kortfattet omtale av emnet, vurderingsformer og resultater. Videre oppsummerer jeg studentenes tilbakemeldinger omkring emnet og kobler stedvis på mine fremhevede evalueringer og videre anbefalinger.

2 Kortfattet om emnet:

Høsten 2023 tilbydde vi MABVA401 (15 studiepoeng) for første gang. Emnet er en del av et tverrfaglig masterstudium i barnevernsarbeid, som tilbys for første gang høsten 2023 ved UiB. Studentene har bakgrunn fra bachelorprogrammer i generell psykologi, spesialpedagogikk, barnehagelærer og barnevernspedagogikk.

Dette emnet er beslektet med det tidligere emnet Mabarn328. I 2022 ble emnet Mabarn328 på 30 studiepoeng avholdt for første gang i masterprogrammet i barnevern, som da var nytt av året. Emneevalueringen og studentenes tilbakemeldinger tydet på at for eksempel vurderingsformen, skoleeksamen, opplevdes svært krevende for studentene og ble også uforholdsmessig tidkrevende å administrere. Studentene pekte på at en vurderingsform som legger bedre til rette for dybdelæring og case-arbeid var klart å foretrekke fremfor pugging til skoleeksamen med tanke på å ervere avansert kunnskap til nytte i barnevernssammenheng. Studentene fremhevet at case-arbeid dessuten ville være en mer praksisnær vurderingsform som kan støtte relevant læring (constructive alignment) sammenlignet med skoleeksamen.

Emneansvarlig og faglærere vurderte videre at emnet på 30 studiepoeng ble for omfangsrikt og uoversiktlig med en blanding av teoretiske perspektiver, barnevernets beslutningsprosesser og rettslære. I masterprogram i barnevernsarbeid utviklet vi ett emne som reindyrket teoretiske perspektiver på barn og familier i utsatte livssituasjoner generelt, -altså bredere enn barnevernssammenheng da barn og familier sjelden lever hele sitt familieliv med tilknytning til barnevernet. Emnet har et søsteremne ved masterprogram i barnevern. Vi reindyrket også et felles emne for begge masterprogram om barnevernets beslutningsprosesser og rettslære, med høyt fokus på barnevernsfaglig og juridisk fagkompetanse.

Mabva401 Perspektiver på barn og familier i utsatte livssituasjoner, er organisert i 6 kunnskapsmoduler og strekker seg over de 7 første ukene av studentenes masterutdanning:

- Uke 1: Modul 1: Oppstartsuke
- Uke 2: Modul 2: Barns psykososiale utvikling: Teorier og forskning
- Uke 3: Modul 3: Sosialvitenskapelige perspektiver på barn og familier
- Uke 4: Modul 4: Risiko, beskyttelse, resiliens, ressurs
- Uke 5: Modul 5: Minoritet, majoritet, mangfold
- Uke 6: Modul 6: Kunnskapsbasert praksis (relevant for alle moduler)
- Uke 7: Innlevering av endelig mappe

Til sammen skal temaene gi studentene grunnlagskunnskap, akademiske dannelse og tilhørighet på feltet barnevernsarbeid. Emnet tilstrebes å være et fundament for studiene videre ved masterprogram i barnevernsarbeid.

Obligatorisk undervisningsaktiviteter har vært en annoteringsoppgave, deltagelse i seminarer, innleveringer av førsteutkast av Mappeoppgave A og B, likepersonerveiledning av en annen gruppes Mappeoppgave B, PBL-prosjekt med presentasjon, innlevering av en samarbeidsavtale for gruppebasert mappeoppgavearbeid og en signert felleserklæring for hvert gruppemedlems bidrag inn i det endelige mappeoppgavearbeidet.

Vurderingsformen har vært gruppebasert mappevurdering med bokstavkarakter både i dette emnet og søsteremnet innen masterprogram i barnevern. Valget av mappeoppgaver som vurderingsform henger sammen med studentenes tilbakemeldinger fra det tidligere emnet Mabarn328.

3 Gruppebasert mappeinnlevering som vurderingsform:

Mappen består av Mappeoppgave A og Mappeoppgave B. Førsteutkast av Mappeoppgave A skulle innleveres ved enden av uke 3. Mappeoppgave A favnet om Modul 2, 3 og 6. Førsteutkast av Mappeoppgave B skulle innleveres ved enden av uke 5. Mappeoppgave B favnet om Modul 4, 5 og 6. Studentene mottok skriftlig veiledning fra faglærer på Mappeoppgave A, og fra den andre studentgruppen pluss kommentarer fra en faglærer på Mappeoppgave B. Endelig mappeinnlevering omfattet både oppgave A og B og hadde innleveringsfrist ved enden av uke 7.

Gruppenes endelige bokstavkarakterer for mappeoppgavene var: A og B. Både intern og ekstern sensor vurderte at oppgavene holdt en høy akademisk kvalitet i form, fokus og formulering. For meg som emneansvarlig vurderer jeg at de endelige mappene tyder på at det å arbeide med oppgaver over tid i gruppe her ga gevinster i form av for eksempel akademisk skriving med en positiv utvikling gjennom mappearbeidet, og stadig grundigere og mer utførlig presentasjon og drøfting av teori.

Studentenes tilbakemeldinger til evalueringsform har pekt på både positive erfaringer og utfordringer med vurderingsformen. Et sitat fra studentenes plenums evaluering er at det «Har vært lærerikt, men også utfordrende. Har måttet tilpasse oss hverandre – noe som også er en positiv læring.» Et annet sitat forteller at en «har blitt veldig god på de tingene man har skrevet på selv. Selv om man leser sammen, så har man kanskje fordypet seg i spesifikke ting. Man har da gjerne blitt mer god på noen ting enn andre -> kunne vært positivt å derfor ha mindre gruppe». Et tredje sitat uttrykker at studentene: «Pusher hverandre. Lærer av hverandre. Lærer også bedre av å lære av hverandre....»

4 Organisering av emnet

Studentenes forslag til forbedring:

- At emnets 6 moduler og perspektiver blir introdusert i enda tydeligere forstand i starten
- Fulle «fagdager»: «Skoledagene kunne vært lengre istedenfor at man har det fordelt over flere dager» (sitat fra studentenes evaluering i plenum).
 - Å ha flere dager til rådighet uten undervisning (per tid gjennomsnittlig 2 dager per uke uten undervisning). Bakgrunnen for ønsket var at det oppleves krevende å kontinuerlig veksle sin egen modus mellom undervisning og lese/skrivearbeid.
 - Å ha timeplanfestet tid til mappeoppgavearbeidet. Bakgrunnen er at det tenkelig kan hjelpe med å sørge for at hele gruppen har tid til å jobbe med oppgaven samtidig (mange i arbeid ved siden av studiene).
- Teoretiske perspektiver som er sentral for hver av mappeoppgavene kan med fordel komme tidligere i undervisningsrekken.

5 Forelesninger og seminarer

Emneansvarlig og faglærere uttrykker at de har opplevd at det har vært godt oppmøte på forelesninger og i seminarer. Kullet har deltatt aktivt og vist interesse for tema.

Oppsummert tilbakemeldte studenter at forelesninger har vært gode. Noen studenter foreslår at mer fordypning og mer barnevernsrettet fokus legges inn. Studentene ønsket flere muligheter for å arbeide med å se mappeoppgave-case fra flere ulike perspektiver og rom for å arbeide mer med mappeoppgavene, i seminarer.

Under studentenes plenumsevaluering ga emneansvarlig tilbakemelding om at til fellesforelesningene så er det seminarene som har til hensikt å bidra til fordypet kunnskap.

Det anbefales for neste gjennomføring av emnet å ha en enda tydeligere forventningsavklaring rundt emnets undervisning, og egenstudietid sin betydning for å innfri læringsutbytter.

Forelesninger

Følgende sitat tyder på at studentene har opplevd at forelesningene har vært til nytte: «Innhold i forelesning og strukturen er svært god. Har vært kjekt for studentene å komme på forelesning».

For noen av studentene opplevdes noe av undervisningen som repetisjon.

Flere studenter uttrykte at det var ønskelig med mer fordypning. Studentene opplevde å få mindre utbytte av å få en orientering om de relevante læringsutbyttebeskrivelsene til hver forelesning.

Studentene tilbakemeldte at det opplevdes krevende å arbeide med flere ulike caser i forelesninger og seminarer. De ønsket at casen til mappeoppgave A kunne blitt gjenbrukt til flere refleksjonsarbeid.

Studentene uttrykte et ønske om at forelesninger og seminarer kunne blir mer integrerte. (kommentar fra emneansvarlig: Det lar seg ikke gjøre å lage forelesninger og seminarer i fellesundervisning mer integrerte siden seminarene skal gi fordypning).

Det anbefales for neste gjennomføring av emnet at emneansvarlig og faglærere gjennomgår undervisningen og vurderer å innarbeide mer fordypet kunnskap der det kan være aktuelt i utvalgte forelesninger.

Seminarer

Studentene ga svært positiv tilbakemelding til å få seminartid til å lese en artikkel og så se nærmere på den sammen, med fokus på hvordan kunnskapen kan brukes i barnevernssammenheng.

Studentene ga tilbakemeldinger om at de ønsket å få veiledning om hvordan de kunne bruke anbefalt litteratur inn i mappeoppgavene.

Studentene etterspurte å korte ned seminartid eller å for eksempel beholde 1 seminartime og bruke den andre på mappeoppgavearbeid.

Erfaringskompetanseseminar 1:

Kunnskap basert på erfaringskompetanse er et av perspektivene som studenter forventes å lære om i hht læringsutbyttebeskrivelsene. Det er også en av tre pilarer i kunnskapsbasert praksis i barnevernssammenheng. Da det ikke foreligger annen skriftlig forelesningsmateriell om dette, tilegner jeg litt plass til en oppsummering her i rapporten.

I del 1 hadde erfaringskonsulentene Bodin og Angelskår en åpen dialog om det de ønsket å trekke frem fra erfaringskompetanseblikket. Begge tydeliggjorde poengene sine med eksempler fra egne historier. Hovedbudskap til studentene, slik det ble oppfattet av emneansvarlig (ingen power points):

- Å være den en er, som menneske, for hjelperen. Å bruke seg selv som menneske med sine erfaringer i møte med dem en skal være til hjelp for.
- Å bli møtt som et menneske, og å bli møtt på sin menneskelighet, for brukeren.
- Å oppleve det å kunne ektefølt relatere seg et en annen, og slik oppleve seg som et menneske.

Noen spontane tilbakemeldinger fra studentene var at det var lærerikt, og et ønske om at viktig lærdom kunne løftes tydeligere frem.

Emneansvarlig kom tilbake til disse poengene når det var relevant i seinere undervisning og koblet det blant annet til en av tre fundamenter for profesjonell praksis; personlig kompetanse/ profesjonalitet (de andre to fundamentene er teoretisk fagkunnskap og profesjonelle ferdigheter).

PBL

Studentene ga generelt gode tilbakemeldinger til PBL. Studentene tilbakemeldte at det opplevdes positivt å ha avsatt tid til å samarbeide om PBL i timeplanen. Samtidig tok studentene opp at det opplevdes som å kreve for mye av dem å ha to mappeoppgaver, et PBL-prosjekt og en del mindre arbeidskrav ilt 7 uker, og skulle få tid til å lese relevant litteratur og å samarbeide om å utføre oppgavene.

Emneansvarlig må vurdere: Beholde eller ta bort pga så stort læringspress at studenter ikke leser anbefalt litteratur. Noe må dermed nedprioriteres Skal det være PBL?

Fordeler: Metodikk som styrker og støtter godt gruppearbeid, muntlig presentasjon, selvstendig arbeid med oppgaver

Ulemper: Hvis det ikke kan inngå som karaktergrunnlag i mappen, opplever jeg det som en parallell oppgave som blir mindre viktig i totalbildet enn at studenter leser anbefalt litteratur gitt at studentene har mye gruppearbeid ellers i emnet.

Anbefalt litteratur

Ved evalueringstidspunktet erkjente studentene at de i mindre grad enn ønskelig hadde lest anbefalt litteratur og forklarte det med at de har hatt mye å gjøre med forelesninger, seminarer og oppgavearbeid.

Kravet om å benytte 6 kilder fra litteraturlisten til hver mappeoppgave opplevdes utfordrende. Det anbefales for neste gjennomføring av emnet at å finne måter som vi kan fremme lesing av anbefalt litteratur på.

Studentene ga tilbakemeldinger om at de kunne ønske seg mer oversiktslitteratur og mindre forskningsartikler da det opplevdes som at artikler var så spesifikke at det ble utfordrende å bruke dem i tilknytning til mappeoppgavene. Det anbefales for neste gjennomføring av emnet å arbeide med forventninger til anbefalt litteratur tidlig i emnet.

Studentene uttrykte at det var uklarheter rundt noe av den anbefalte litteraturen og annen litteratur som faglærere anbefalte under forelesninger. Det anbefales for neste gjennomføring av emnet at emneansvarlig og faglærere gjennomgår anbefalt litteratur og gjør endringer som synes å være formålstjenlig.

Studentene uttrykte et ønske om at det kunne komme tydeligere frem i litteraturlisten hva som bør leses. (Emneansvarlig kan ikke etterkomme ønsket om tydeligere anvisning i litteraturlisten til hvilken litteratur en skal lese da det kommer an på gruppenes avgrensninger og problemstillinger)

Utpekte kilder som skal gjennomgås:

- resiliens
- interseksjonalitet
- barnevernets historie og diskurser
- empowerment

Overordnede forslag fra emneansvarlig:

- Vurdere å organisere undervisningen i heldags «fagdager».
- Vurdere å benytte noen seminarer til skrivestue og artikkellesningsseminar.
- Det fremstår som at studentene kanskje ikke har forventet å måtte prioritere hvilke teoretiske perspektiver de vil kunne fordype seg i under emnet. Det anbefales å arbeide mer med forventningsavklaringer rundt kunnskapsvervelse på masternivå.
- Vurdere å gjøre artikkellesning til obligatorisk arbeidskrav
- Innarbeide mer dybdekunnskap i utvalgte forelesninger, mens det også nødvendigvis undervises i breddekunnskap
- I en totalvurdering av studentenes arbeidsbelastning og tid til å lære, lander jeg på å anbefale å begrense fra tre store oppgaver (to mappeoppgaver og et PBL-prosjekt) til to store

oppgaver, kanskje med en muntlig presentasjon av den ene for å få trening med dette. På tross av den potensielle gevinsten ved PBL som læringsfremmende metodikk, vurderer jeg at det veier tyngre i dette emnet å arbeide med å styrke grunnleggende akademisk skrivekompetanse. Jeg fremmer et forslag om å planlegge PBL inn ved et seinere emne for å sikre at studentene får erfaring med denne tilnærmingen selv om det anbefales å kutte det herfra.

- Kartlegge arbeidsmengde og arbeidsrytme (lønnet arbeid) ved siden av studiene tidlig i emnet for å få informasjon om hvor mange timer i arbeidsuken studentene er i arbeid for å forholde oss til realitetene
- Fortsette med å kartlegge studenters profesjonelle bakgrunn, motivasjon og kompetanse tidlig som hjelpemidler i å sette sammen grupper. Noen studenter etterspurte å svare på kartleggingsskjemaer som ledd i dette arbeidet